Szakonyi Károly

Másik világ

– Itt álljunk meg – szólt az öregúr.

– Ha lesz hely – mondta a taxis. Felnyírt hajú fickó volt, vakitó fehér ingben, nyakkendősen. Ennél a cégnél adtak az eleganciára. Az öreg mindig őket hívta, ha ment valahová. Ez a sofőr is udvarias volt, de most kiakadt. – Utálom, hogy sehol sincs hely. Ha meg parkolok a sarkon, felír a rendőr.

Lassított, de az ovális alakú tér mindkét oldalán, a színház körül sűrűn álltak autók. – Kicsit tovább kell mennünk – mondta.

– De ne nagyon messzire. Nehezen járok.

Áthajtottak a téren, a betorkolló utcában találtak egy lukat a kocsik között. – Ez talán jó lesz. Végeztünk?

– Szeretném, ha megvárna – mondta az öreg. – Nem tart soká, csak kerülök itt egyet. Rendben?

– Pénz kérdése – nevetett a taxis. – Várjon, kiszállok, segítek…

Az öreg nagy nehezen kikászálódott a hátsó ülésről. A bal lába beakadt, kezével emelte ki a járdára. A sofőr a kezét nyújtotta. – A botját… – Igen, tudom… – Kapaszkodjon csak!

A járdán már megállt, botjára támaszkodva. – Hagyjak itt valamit? Vagy megbízik bennem?

– Menjen csak nyugodtan. Várom… Vissazült a volán mögé, és felhívta a diszpécsert, hogy majd jelentkezik, ha végzett.

Az öreg elindult a sarok felé. Szeptember volt, de nyári meleg. Szerette, hogy süt a nap, de azért jobb volt az árnyékos oldalon. Az utca a térhez ért, megállt. Nézte a színház épületét, és kezdett visszatérni minden. *Ha jobbra megyek,* gondolta, *a következő háztömb sarkán ott volt a Grünfeld büfé. Csodálnám, ha meglenne. De most nem arra megyek.*

A Starbucks előtt kis asztaloknál fiatalok kávéztak. Ez volt a kávéház, gondolta, a nagy ablaktáblákon sohasem látott be, csak esténként derengett át rajtuk a terem csillárjaiból halványan a fény. Reggelente itt fordult be a színház felé, mindig az utolsó percekben, a színház falánál már futott, hogy beérjen az első órára, de azért megnézte a plakátot, és mindig el is olvasta. *Janika.* Meg *Orosz kérdés.* A színészeket is megjegyezte. Turay Ida meg Rajczy Lajos… Bilicsi. Bilicsi, aki a rádióban tréfás katonadalokat énekelt a Kívánsághangversenyeken. A rádióból hallgatták. A rádió ott volt a törzsasztal fölött egy falra szerelt polcon. *Két napig ültem az egyesben, mert teveled ültem este kettesben...*

Ez meg a bőrösök raktára. A járdán, a fal mellett rücskös vastrepni, ha felemelték, a pincéből liften felérkeztek a bőrök. Nagy, állatbőrök, mintha maguk az állatok lettek volna kiterítve. Kerülni kellett, elfoglalták a járdát, amíg fel nem rakta mindet a stráfszekérre két munkás. Akkor aztán visszacsapták a trepnit.

Az üzlet redőnye leeresztve. Óriási lakat. Már csupa rozsda Az egy szem ablakot bemeszelték.

De szemben, a túloldalon a borbélyüzlet még megvan. Csak a portál idegen. Hair Style For Men. Lauer úr nem tartott segédet, győzte egyedül. A kanapén lehetett várakozni, hallgatni az olló csattogását, nézni a szappanhabos pofákat. Hatodika volt, arra emlékszik. Augusztusban a háború utáni évben. Az apja átküldte nyiratkozni. Lauer úr borotvált és diskurált a vendéggel. Tíz órakor jelzett a rádió, hírek következtek. Lauer úr váratlanul ellépett a szappanhabos férfitól. *Egy pillanat…* És felerősítette a kis Oriont. *Hallgassa csak, megismétlik…*

Később aztán látta a képeket is Hirosimáról. A pusztává lett várost, a csontjukig megégett embereket. S olvasta, hogy némelyeknek az árnyékuk rásült a falakra.

A motorszerelő műhely a 98-ban. A 98 alagsorában. Ahonnan átjártak a szerelők meg a mester és a kuncsaftok. Berregtek, pöfögtek a motorok, a Zündapok meg a Csepelek… Makacs úr készítette a műhelygépét azon a nyáron, mielőtt elutaztak az Alföldre a bombák elől. Fekete váz, versenykormány, még békebeli gumik a titkos raktárból. Makacs köpcös kis emberke volt, jól ment a dolga. A Velvartosok is átjártak, festékes overallban a dukkózástól. Átnézett most a 98-ra. A műhely előtt bőrruhás alakok lármáztak egy nikkelezett, drabális Harley-Davidson körül. De a járda most is olajfoltos.

Ezt meg lebontották. A 101-et lebontották. Palánkkal kerítették el a telket. Egyemeletes, öreg ház volt. Fássufnik álltak az udvaron, egy melléképületben öblítős budik a házbelieknek. Átjárt Niehold nénihez könyvekért. Sok szőnyeg volt a szobában, és sötét, mindig sötét, arra emlékszik, és vitrinben sorakoztak a könyvek. Niehold néni, nyugalmazott tanítónő minden héten ellátta olvasnivalóval. *Hogy tetszett az Ábel? Viheted az Isten rabjait…*

De a 103 kapuja megvan. Lepattogzott róla a zöld festék. Akkoriban mindig nyitva tartották, csak este tízkor zárta Schubert néni. A későn hazatérők kapupénzt fizettek.

Vajon milyen az udvar? Az apja néha felgurította a hordókat a pincéből, a kanális fölött mosta ki slaggal, aztán odalenn kénezte. A kénlapba kis drótot döfött, azt csíptette a fadugóhoz.

A tömbbál negyvenhatban. A légópadokat hozták fel az óvóhelyről, annyian jöttek a környékről. A Madisz rendezte az egészet. Az orosz patrul a Kalinkát kérte a zenekartól. És Molnárné? Molnárné mély kivágású szaténruhájából a feszülő keblek… *Hoznál nekem egy kevertet?* Kalinka, kalinka, kalinka mojá…

A Janka boltja a kapu mellett. Valami iroda lett? A Jankáék megmenekültek, mert csillagos ház lett. Érdről hozatták az őszibarackot. A járdáig sorakoztak a rekeszek zöldséggel, gyümölccsel. Benn, a kis boltban zsákokban a krumpli, a paradicsom szárastól. *Menj, hozz Jankától friss újhagymát…*

Fehér csempés fal a hentesüzletben. A vaskampókon véres húsok, borjúmáj a pult üvege mögött. Guttyán úr fehér sapkával, kötényben. Ahogy a marhacsontot a bárddal kettécsapta a tőkén. *Nézze, asszonyom, micsoda gyönyörű velő a pirítósra…*

Nem, a debrecenit nem itt vették, azt Prőkl úr szállította. Piros zsír fröccsent szét, ha beleszúrták a villát. Debreceni mustárral. *Maga miért mindig csak parizert eszik, Bauer úr?*

Befalazták. Már messziről látta, hogy a vendéglő bejáratát befalazták. Az innenső bejáratot. A lépcső alsó foka megmaradt, kiemelkedik a járdából a fal tövében. Látszott a régi falban a vakolatlanul hagyott falazás. Sietve átbaktatott a sarkon túlra. Azt az ajtó meghagyták, de nem az az üvegezett volt, ami mögött ácsorogva mindig szerette bámulni az utcát. *FOGTECHNIKAI LABORATÓRIUM.*

Mint egy kripta Egy kripta, fala mögött a holtak. A pult, a pohárszék, a törzsvendégek asztalai, a tonettszékek… A söraparát…

Végigbicegett a fal hosszán. Az ablakok. Nyolc ablak, a három terem ablakai. A rácsok még ott vannak. Az apja rendelte Csergő úrtól, amikor virágládákat tett az ablakokba a muskátliknak. Csergő úr mindig hosszúlépést ivott.

Kissé megszédült, a falhoz támasztotta tenyerét, hunyt szemmel várta, hogy elmúljon.

– Jól van?

A hangra megfordult. Elegáns hölgy állt mögötte aggodalmas arccal.

– Volt itt egy vendéglő…

– Milyen vendéglő? Ez mindig foglabor volt. Mindig is itt laktam a szemközti házban. Tudnám. – Táskájából kivette a mobilját. – Hívjak taxit?

Csak a fejét rázta, hogy nem, nem… Látta, hogy kedves teremtés, nagy, szőke konty, halványkék nyári ruha, kis táska, de elnézett mellette, az utcát nézte, az utca végét, ahol a Rottenbillerbe torkoll, s ahol azelőtt a 18-as villamos járt, szakaszjeggyel utaztak a Keletig. – Egy vendéglő – mondta aztán. – Egy vendéglő, valamikor…